

Θράκη: Προπύργιο εθνικής κυριαρχίας και στόχος αναθεωρητισμού

Μπίρτσιος Αναστάσιος

Η περιοχή της Θράκης, μολονότι αποτελεί μία μικρή γεωγραφική περιοχή της ελληνικής επικράτειας κατέχει ιδιαίτερος κομβική θέση στον παγκόσμιο γεωπολιτικό ανταγωνισμό. Ιδιαίτερα, στο πλαίσιο των εξελίξεων του μεταψυχροπολεμικού κόσμου και της πολυπολικότητας που βιώνουμε σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, η Θράκη προσφέρει άμεση επίβλεψη των Στενών του Βοσπόρου και ως αποτέλεσμα δύναται να αποτελέσει νευραλγικό γεωπολιτικό διάδρομο για την Ελλάδα. Έτσι συνιστά κομμάτι του ευρύτερου παρευξείνιου γεωστρατηγικού χώρου, περιοχή που μπορεί να εκμεταλλευτεί λόγω της σύγκρουσης συμφερόντων παγκόσμιων και περιφερειακών δυνάμεων. Μία πιθανή απώλεια της Θράκης συνεπάγεται αποκοπή του ελληνικού κράτους από την διεθνή της θέση και αποδυνάμωση (Λαυρέντζος Αναστάσιος. 2013.109-112) .

Η γεωγραφική τοποθεσία της Θράκης την μεταβάλλει σε νευραλγικό πέρασμα, όσον αφορά μεταφορές και εμπόριο, από την Ανατολή προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Αυτό, αποδείχθηκε με την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων, όταν οι προαναφερόμενες περιοχές απέκτησαν οικονομική αξία. Επιπλέον για χώρες με έντονες εξαγωγικές δραστηριότητες, όπως η Κίνα, η Θράκη παρέχει τόσο οικονομικά όσο και χρονικά μία αποδοτικότερη διαδρομή συγκριτικά με άλλα δίκτυα διακίνησης προϊόντων (Στυλιανίδης Ευριπίδης. 2014. 127-129). Σχετικά, με τις ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γερμανία η οποία εξαρτάται από ισχυρά οικονομικά συμφέροντα στην Κεντρική Ευρώπη η περιοχή είναι μείζονος σημασίας για την γεωοικονομική της υπεροχή. Καθώς διευκολύνει την μεταφορά υλικών από την Ασία που είναι καθοριστικά για την βιομηχανία της. Παράλληλα, για κράτη των Βαλκανίων, και ιδίως τη Βουλγαρία, η Θράκη αποτελεί την μοναδική πιθανότητα διεξόδου προς το Αιγαίο αντικαθιστώντας την γεωπολιτική αξία των Στενών του Βοσπόρου. Με αυτό τον τρόπο, η Θράκη δεν αποτελεί απλά κρίσιμο γεωπολιτικό παράγοντα

αλλά έχει όλα όσα απαιτούνται για να μετεξελιχθεί σε πολυεθνικό εμπορικό κόμβο (Στυλιανίδης Ευριπίδης, 2014.137-142).

Η Θράκη όντας βασικό μέρος της διαδρομής που συνδέει Ανατολή – Δύση έχει σημαντικό ρόλο στην αρχιτεκτονική ενεργειακής ασφάλειας της Γηραιάς Ηπείρου. Ειδικότερα, η ύπαρξη εντός των θρακικών εδαφών, ενεργειακών αγωγών όπως ο Trans Adriatic Pipeline (TAP), ο οποίος μεταφέρει φυσικό αέριο από την Κασπία Θάλασσα προς τα ευρωπαϊκά κράτη επιβεβαιώνει την ενεργειακή υπεραξία της περιοχής (Στυλιανίδης Ευριπίδης, 2014. 120-123.) . Έτσι η Ελλάδα σταθεροποιείται ως βασική συνισταμένη μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών ενέργειας ανάμεσα σε δύο ηπείρους. Είναι σημαντικό, να αναφερθεί πως η Θράκη έχει γεωργικές εκτάσεις και βοσκοτόπια τα οποία σε μεγάλο βαθμό παρέχουν επισιτιστική ασφάλεια στο ελληνικό κράτος . Εκτός από αυτό όμως, το συγκεκριμένο γεωγραφικό διαμέρισμα έχει σημαντικές ποσότητες χρυσού, ζεόλιθου αλλά και σπάνιων γαιών, σημαντικά στοιχεία για τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη. Η πολυσήμαντη αυτή θέση που κατέχει η Θράκη στο αναδυόμενο γεωπολιτικό περιβάλλον την έχει καταστήσει στόχο του τουρκικού αναθεωρητισμού. Γεγονός που απειλεί την εθνική ασφάλεια και την κυριαρχία της Ελλάδας στην περιοχή (Στυλιανίδης Ευριπίδης, 2014. 130-134.).

Η τουρκική στρατηγική στη Θράκη περιλαμβάνεται σε ένα μακρόπνοο σχεδιασμό του οποίου οι ρίζες προέρχονται από αυτό που αποκαλείται «Εθνικό Συμβόλαιο». Αυτό, αποτελεί ένα καθαρά κεμαλιστικό ιδεολογικά κείμενο του 1920, σύμφωνα με το οποίο η Δυτική Θράκη εντάσσεται στην τουρκική «εθνική γεωγραφία». Ως εκ τούτου υπάρχει σαφής στοχοθεσία για την μελλοντική της προσάρτηση από το τουρκικό κράτος. Κάτι που αποδεικνύεται από τις δηλώσεις τούρκων αξιωματούχων οι οποίοι επιχειρούν συνεχώς την πολιτισμική και ιστορική σύνδεση της περιοχής αγνοώντας ότι πρόκειται για ελληνική επικράτεια (Μαθιόπουλος Χάρης, 2025) .

Η εν λόγω στρατηγική γίνεται πράξη μέσω συγκεκριμένων μεθόδων, που έχουν ως απώτερο στόχο την εκμετάλλευση των κοινωνικών και θρησκευτικών χαρακτηριστικών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη. Κύριος άξονας της τουρκικής πολιτικής αποτελεί η χειραγώγηση και η πολιτισμική «τουρκοποίηση» του μειονοτικού πληθυσμού. Πιο συγκεκριμένα επιχειρείται προσπάθεια ώστε να εφαρμοστεί ο όρος της «τουρκικής κοινότητας» έναντι της «μουσουλμανικής μειονότητας». Αναδεικνύεται έτσι η πρόθεση του τουρκικού κράτους να προσδώσει εθνικά γνωρίσματα στην εν λόγω πληθυσμιακή ομάδα, παραβαίνοντας τη Συνθήκη της Λωζάννης (Λαυρέντζος Αναστάσιος, 2013.49-51) . Στην ίδια κατεύθυνση η τουρκική τακτική επιδιώκει και την αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας με σκοπό την ύπαρξη ενός είδους αυτοδιοίκησης με μελλοντικό στόχο της πιθανή αυτονομία της περιοχής. Σημαίνοντα ρόλο στην κατά γράμμα εφαρμογή των ανωτέρω πολιτικών έχει αδιαμφισβήτητα το Γενικό Προξενείο της Τουρκίας στην Κομοτηνή. Το Προξενείο ασκεί επιρροή μέσω της εκπαίδευσης, της θρησκείας, της πολιτικής και της οικονομίας (Τσακίρης Θανάσης, 2025). Η σημαντική οικονομική ισχύς που διαθέτει προέρχεται κυρίως από πολιτιστικούς συλλόγους και Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο λειτουργίας την ενεργό υποστήριξη και διάδοση του τουρκικού εθνικιστικού αφηγήματος (Μαλκίδης Θεόδωρος, 2025) .

Όσον αφορά τη θρησκευτική επιρροή ξεχωριστό ρόλο σε αυτό κατέχουν οι αποκαλούμενοι «ψευτομουφτήδες», οι οποίοι παρόλο που παρουσιάζονται ως εκλεγμένοι της μειονότητας, επί της ουσίας λειτουργούν κατ' εντολή του τουρκικού προξενείου. Με την ύπαρξη παράλληλων θρησκευτικών δομών, όπως διάφορα σωματεία, επιτυγχάνεται η διείσδυση της Τουρκίας τόσο στο θρησκευτικό όσο και στο κοινωνικό περιβάλλον της μειονότητας(Λαυρέντζος Αναστάσιος, 2013. 58-60)Η εκπαίδευση αποτελεί πυλώνα της τουρκικής στρατηγικής, με την παροχή κινήτρων για σπουδές σε τουρκικά πανεπιστήμια να αυξάνεται όλο και περισσότερο. Αυτό συνοδεύεται από την δημιουργία παράνομων νηπιαγωγείων και ιεροσπουδαστηρίων με στόχο την εσωστρέφεια του μειονοτικού πληθυσμού και την πλήρη αποκοπή από την ελληνική εκπαίδευση και κοινωνία (Στυλιανίδης

Ευριπίδης, 55-59. 2014). Επιπρόσθετα, το τουρκικό κράτος επιθυμώντας την οικονομική και πολιτική επιρροή χρηματοδοτεί μειονοτικά μέλη, μέσω της τράπεζας Ziraat, ώστε να εξαγοράσουν εκτάσεις γης. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθεί δυνητικά τόσο πληθυσμιακό όσο και ιδιοκτησιακό πλεονέκτημα των τουρκόφωνων πολιτών, ανοίγοντας δρόμο για αυτονομιστικές απαιτήσεις ιδίως στην Ροδόπη (Μαλκίδης Θεόδωρος. 2025) .

Δεν θα πρέπει να παραληφθεί η συνεχής προσπάθεια ελέγχου της πολιτικής ζωής, τόσο μέσω χρηματοδότησης μειονοτικών υποψηφίων στα ισχυρά κόμματα όσο και με την στήριξη στο κόμμα DEB, το οποίο εκφράζει άκρως τα εθνικά τουρκικά συμφέροντα. Αυτό συνεπάγεται την ποδηγέτηση των ψηφοφόρων της μειονότητας δημιουργώντας τετελεσμένα στην περιοχή. Με παρόμοιο στρατηγικό στόχο κρίνεται και η προσπάθεια ομογενοποίησης υπό την τουρκική θρησκεία και τον τουρκικό πολιτισμό των ξεχωριστών εθνοτικών ομάδων που υπάρχουν, δηλαδή τουρκόφωνοι, Πομάκοι και Ρομά (Λαυρέντζος Αναστάσιος. 2013. 89-91) Η αντιμετώπιση όλων των ανωτέρω φαινομένων απαιτεί άμεση κινητοποίηση της ελληνικής πολιτείας, με σκοπό την χάραξη μίας ενιαίας υπερκομματικής εθνικής στρατηγικής για την Θράκη. Το ίδιο το πολιτικό σύστημα υποχρεούται να συγκροτήσει ένα πρόγραμμα που θα επικεντρώνεται στην ισόρροπη ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την εθνική τόνωση της περιοχής. Δηλαδή, ενός αναπτυξιακού σχεδίου εφάμιλλο των ιδιαιτεροτήτων της Θράκης (Τσακίρης Θανάσης. 2025) .

Συγκεκριμένα, ξεκινώντας από το ζωτικό πεδίο της εκπαίδευσης, προτείνεται η προώθηση των ελληνόγλωσσων δημόσιων σχολείων στα Πομακοχώρια, η κατάργηση των δίγλωσσων σχολείων με την παράλληλη ίδρυση μονάδων με εκπαίδευση μόνο στην ελληνική γλώσσα. Επίσης, θα είναι σημαντικό να δοθεί η δυνατότητα επιλογής ως δεύτερης γλώσσας μία εκ των τουρκικά, πομακικά ή ρομανί ενισχύοντας την πολυπολιτισμική συνείδηση με σεβασμό στην εκάστοτε γλωσσική ταυτότητα (Λαυρέντζος Αναστάσιος. 2013. 165-168) Επιπρόσθετα, κρίνεται σημαντική η ίδρυση Έδρας Πομακικής Γλώσσας και Πολιτισμού στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης με ευνοϊκότερες προϋποθέσεις εισαγωγής για άτομα

πομακικής καταγωγής , με στόχο την επιστημονική ανάδειξη της ως μία πτυχή του ελληνικού πολιτισμικού ιστού (Μαθιόπουλος Χάρης. 2025) .

Όσον αφορά τον θρησκευτικό τομέα είναι απαραίτητη η μεταφορά του ιεροσπουδαστηρίου από τον Έχινο σε αστικό περιβάλλον, όπως η Ξάνθη με σκοπό την αποτροπή της απομόνωσης και της ιδεολογικής ποδηγέτησης των νέων. Επιπλέον, είναι νευραλγικό να τεθεί υπό έλεγχο το καθεστώς της Σαρίας και των Μουφτιδών με κατάργηση των διοικητικών και δικαστικών αρμοδιοτήτων των τελευταίων περιορίζοντας τους εξ ολοκλήρου στα θρησκευτικά του καθήκοντα. Επίσης είναι νευραλγικής σημασίας επιλογή του εκάστοτε Μουφτή να γίνεται από την ελληνική πολιτεία από υποψηφίους που έχουν αναδυθεί κατόπιν εκλογών (Τσακίρης Θανάσης. 2025) . Ειδικότερα, σχετικά με την Σαρία προτείνεται η κατάργηση της καθώς αντιβαίνει του Συντάγματος και συγκεκριμένα των άρθρων που αναφέρονται στην ισότητα όλων των πολιτών αλλά και στο δικαίωμα άσκησης δικαιοδοτικών καθηκόντων. Να σημειωθεί πως η Ελλάδα είναι η τελευταία χώρα της Ευρώπης που ισχύει η Σαρία κάτι που έχει καταργηθεί σε πλήθος μουσουλμανικών χωρών μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η Τουρκία (Λαυρέντζος Αναστάσιος. 2013, 54-58) .

Επί του διπλωματικού πεδίου, πρέπει να τονιστεί η ανάγκη ουσιαστικότερου ελέγχου της δραστηριότητας του Τουρκικού Προξενείου στη Κομοτηνή καθώς λειτουργεί εκτός πλαισίου της Συνθήκης της Λωζάνης, διαταράσσοντας την κοινωνική συνοχή της περιοχής. Έτσι, τίθεται θέμα επανεξέτασης της λειτουργίας ή ακόμα και την διακοπή της λειτουργίας αυτού. Αν κάτι τέτοιο δεν κριθεί απαραίτητο προτείνεται η ίδρυση ελληνικού προξενείου στην Τραπεζούντα ως πράξη αντιστάθμισης. Στο ίσως σημαντικότερο κομμάτι, σε αυτό της τόνωσης του εθνικού στοιχείου, προκρίνεται ως άκρος απαραίτητη η μείωση του ΦΠΑ, ενίσχυση των υποδομών και η μεταφορά κρατικών υπηρεσιών στην περιοχή. Η προσέλκυση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων ώστε να επέλθει αλλαγή στις τάσεις πληθυσμιακής και αναπτυξιακής συρρίκνωσης. Τέλος, κρίνεται αναγκαία η δημογραφική ενίσχυση με διευκολύνσεις σε εγκατάσταση και απασχόληση (Τσακίρης Θανάσης. 2025) .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στυλιανίδης Ευριπίδης. 2014. Θράκη: Το επόμενο βήμα. Εκδόσεις Μίνωας

Λαυρέντζος Αναστάσιος. 2014. Η Θράκη στο μεταίχμιο: Η αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας στη Θράκη. Εκδόσεις Πραγματεία

Μαλκίδης Θεόδωρος. 2025. «Μπίζνες και εθνικισμός: Η τουρκική οικονομική διείσδυση στη Θράκη ακολουθεί τη θρησκευτική και απειλεί αδιάντροπα την ελληνική κυριαρχία». Hellas Journal. <https://hellasjournal.com/2025/02/biznes-kai-ethnikismos-i-tourkiki-oikonomiki-dieisdysi-sti-thraki-akolouthei-ti-thriskeftiki-kai-apeilei-adiantropa-tin-elliniki-kyriarchia/>.

Μαθιόπουλος Χάρης. 2025. «Η τουρκική στρατηγική στη Θράκη». Protagon . <https://www.protagon.gr/apopseis/i-tourkiki-stratigiki-sti-thraki-44342741361>.

Τσακίρης Θανάσης. 2025. «Η τουρκική στρατηγική στη Θράκη, η ελληνική κακή πολιτική και προτάσεις». Defense Point. <https://www.defence-point.gr/news/i-toyrkiki-stratigiki-sti-thraki-i-elliniki-kaki-politiki-kai-protaseis>.